

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p>Protez moslamalari va reabilitatsiya vositalarini ishlab chiqarishda titan qotishmalari asosida implantatsiya qilinadigan tibbiy mahsulotlar yuzasida biomaslashuvchan/bioaktiv qoplamalarni olish texnologiyasini yaratish</p>	<p>Tadqiqotning shakli: Protez moslamalari va reabilitatsiya vositalarini ishlab chiqarishda titan qotishmalari asosida implantatsiya qilinadigan tibbiy mahsulotlar yuzasida biomaslashuvchan/bioaktiv qoplamalarni olish texnologiyasini yaratish bo‘yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - protez moslamalari va reabilitatsiya vositalarini ishlab chiqarish maqsadida Ti6Al4V titan qotishmasi yuzasida 5-10 nm aniqlikda qalinligi 50 nanometrgacha bo‘lgan kaltsiy fosfat qoplamalarini atom qatlamli o‘stirish (ALD) usulida hosil qilinadi; - gidroksiapatit kaltsiy qatlamlarini hosil qilish uchun yarim tayyor mahsulot yaratiladi; - yarim tayyor mahsulotdan foydalangan holda Ti6Al4V titan qotishmasi yuzasida gidroksiapatit kaltsiy qatlami hosil qilinadi; - gidroksiapatit kaltsiy va kaltsiy fosfat qoplamalarini ishlab chiqaruvchi MChJlar bilan hamkorlikda nogironligi bo‘lgan shaxslar uchun implantlar yaratiladi; - hosil qilingan gidroksiapatit kaltsiy va kaltsiy fosfat qoplamalarini toksiklik va sensabilizatsiya ta’sirchanligi o‘rganiladi; - gidroksiapatit kaltsiy va kaltsiy fosfat bilan qoplangan implantlarni quyon va sichqonlarda in vivo usulida suyak bilan kirishuvchanligi va biomaslashuvchanligini o‘rganiladi. - nogironligi bo‘lgan shaxslar uchun protez moslamalari va reabilitatsiya vositalariga gidroksiapatit kaltsiy va kaltsiy fosfat bilan qoplangan implantlar ishlab chiqiladi. <p>Natijalarni sinovdan o‘tkazish: Tadqiqot natijalari Ijtimoiy himoya milliy agentligi huzuridagi Nogironligi bo‘lgan shaxslarni reabilitatsiya qilish va protezlash milliy markazida sinovlardan o‘tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma’lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p> <p align="center">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 3000 barobari</p>

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 6000 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p>Tanglay murtaqlari surunkali kasalliklarini etiopatogenetik kechishida molekular-genetik omillarni o'rganish va profilaktika algoritmini yaratish</p>	<p>Tadqiqotning shakli: Tanglay murtaqlari surunkali kasalliklarini etiopatogenetik kechishida molekular-genetik omillarni o'rganish va profilaktika algoritmini yaratish bo'yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - surunkali tonzillit bilan og'rikan bemorlarda molekular-genetik tekshiruvlar o'tqaziladi va olingan natijalar asosida ushbu kasallikni asoratlarni erta baholanadi; - surunkali tonzillit bilan og'rikan bemorlarni samarali etiopatogenetik kompleks davolash usuli ishlab chiqiladi; - kasallikni erta aniqlash va to'g'ri, samarali davolashda bemorlarda bo'lishi mumkin bo'lgan asoratlarni, erta reabilitatsiyasi, nogironlikni rivojlanishi oldini olish ta'minlanadi; - surunkali tonzillitni etiopatogenezi erta aniqlash va samarali davolash usulini to'g'ri tanlash algoritmi va tavsiyalar ishlab chiqiladi; - tanglay murtaqlari surunkali kasalliklarini etiopatogenetik kechishida molekular-genetik omillarni o'rganish va profilaktika algoritmini yaratiladi. <p>Natijalarni sinovdan o'tkazish: Tadqiqot natijalari Sog'liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi ilmiy-amaliy tibbiyot markazlarida sinovlardan o'tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma'lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p>
<p align="center">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 3000 barobari</p>		

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 6000 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p>Ruhiy kasalliklarning oldini olish uchun mahalliy dorivor o‘simliklar asosida yangi neyroprotektorli substansiya olish texnologiyasini yaratish</p>	<p>Tadqiqotning shakli: Ruhiiy kasalliklarning oldini olish uchun mahalliy dorivor o‘simliklar asosida yangi neyroprotektorli substansiya olish texnologiyasini yaratish bo‘yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - neyroprotektorli yig‘maning ilmiy asoslangan tarkibini ishlab chiqiladi va spetsifik farmakologik faolligini aniqlanadi; - neyroprotektorli yig‘madan quruq ekstrakt olishni texnologiyasini ishlab chiqiladi va ekstraksiya jarayonini o‘tkazish uchun biologik faol moddalarning to‘liq ajralib chiqishini ta‘minlaydigan optimal (mo‘tadil) sharoitlarni tanlanadi. - quruq ekstrakt sifat ko‘rsatkichlarini va yaroqlilik muddatini aniqlanadi; - yangi o‘simlik preparatining mikrobiologik tozaligini va kimyoviy tarkibi aniqlanadi; - quruq ekstraktida biologik faol moddalar miqdori aniqlash usullarini ishlab chiqiladi; - dorivor o‘simlik yig‘masidan olingan neyroprotektorli quruq ekstraktning o‘tkir zaharliligi va bezararligini o‘rganiladi; - quruq ekstraktning surunkali zaharliligini o‘rganiladi va yangi neyroprotektorli substansiya olish texnologiyasini ishlab chiqiladi; - ruhiy kasalliklarning oldini olish uchun mahalliy dorivor o‘simliklar asosida yangi neyroprotektorli substansiya olish texnologiyasini yaratiladi. <p>Natijalarni sinovdan o‘tkazish: Tadqiqot natijalari Sog‘liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi Farmasevtika mahsulotlari xavfsizligi markazida sinovlardan o‘tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma‘lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p>
<p align="center">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 3000 barobari</p>		

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 6000 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p>MRT xaritalash ma'lumotlari asosida ruhiy buzilishlarda bosh miya katta yarimsharlari po'stlog'ining shikastlanishini tashxislash davolash texnologiyasini yaratish</p>	<p>Tadqiqotning shakli: MRT xaritalash ma'lumotlari asosida ruhiy buzilishlarda bosh miya katta yarimsharlari po'stlog'ining shikastlanishini tashxislash davolash texnologiyasini yaratish bo'yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - MRT xaritalash asosida ruhiy buzilishi bo'lgan bemorlarda chuqur, subkortikal miya tuzilmalarida individual o'zgaruvchanlikning shakllari va o'lchamlarining aniq miqdoriy tavsiflari olinadi; - kasalliklarni samarali tashxislash, davolash va oldini olish uchun ruhiy buzilishlar patogenezida neyronal plastiklik mexanizmlari va dinamikasi o'rganiladi; - diagnostik boshqariladigan terapiyaga (teranostika) tekshiruv algoritmlari ishlab chiqiladi; - miyaning bioelektrik faolligi 128 kanalda o'rganiladi hamda bosh miya tuzilmalarida qonning kislorod bilan to'yinganligini aks ettiruvchi BOLD-signal amplitudasining o'zgarishini aniqlash orqali neyronal faollik sohalari xaritalanadi; - xidlov neyronal epiteliysidan yangi hujayralar o'stirish va dori vositalarini tekshirishda ishlatiladigan o'zak hujayralar olinadi; - miyaning navigatsion transkraniyal stimulyatsiyasi (TKS) yordamida ruhiy buzilishlarni davolashning nofarmakologik texnologiyasi ishlab chiqiladi; - MRT xaritalash natijalari navigatsion kompyuter tizimi tomonidan qayta ishlashga asoslangan samarali, noinvaziv shaxsga yo'naltirilgan terapiya usuli ishlab chiqiladi. <p>Natijalarni sinovdan o'tkazish: Tadqiqot natijalari Sog'liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi Respublika ixtisoslashtirilgan ruhiy salomatlik hamda Нейрохирургия ilmiy-amaliy tibbiyot markazlarida sinovlardan o'tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma'lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p> <p align="center">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 3000 barobari</p>

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 6000 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p>Eshitish qobiliyati zaif bolalarda koxlear implantatsiyadan oldin va keyin ogiz bo'shlig'ining morfo-funksional xolatini o'rganish hamda kompleks reabilitatsiya dasturini ishlab chiqish</p>	<p>Tadqiqotning shakli: Eshitish qobiliyati zaif bolalarda koxlear implantatsiyadan oldin va keyin ogiz bo'shlig'ining morfo-funksional xolatini o'rganish hamda kompleks reabilitatsiya dasturini ishlab chiqish bo'yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - yaratilgan reabilitatsion dastur yordamida eshitish qobiliyati buzilgan bolalarda jarroxlik koxlear implantant qo'yilguncha va qo'yilgandan keyingi holatlarda og'iz bo'shlig'i va tish jag' tizimi morfo-funksional holati innovatsion usullarda baholanadi; - koxlear implantatsiya bir tomonlama yoki ikki tomonlama o'tkazilganda tish jag' tizimiga ta'siri qiyosiy baholanib, individual holati tahlil qilinib, optimal reabilitatsion dastur tanlanadi; - yangi an'anaviy va noan'anaviy usullardan foydalanib, shu guruhdagi bolalarni jamiyatga sog'lom bolalar qatoriga kirg'izishga me'yorlar ishlab chiqiladi; - eshitish qobiliyati zaif bolalarda koxlear implantatsiyadan oldin va keyin ogiz bo'shlig'ining morfo-funksional holatini Respublikamizning barcha xududlarida o'rganiladi va reabilitatsion dastur asosida sog'lomlashtirish bosqichlari muddati qisqartiriladi; - eshitish qobiliyati zaif bolalarda koxlear implantatsiyadan oldin va keyin ogiz bo'shlig'ining morfo-funksional xolatini o'rganish hamda kompleks reabilitatsiya dasturini ishlab chiqiladi. <p>Natijalarni sinovdan o'tkazish: Tadqiqot natijalari Ijtimoiy himoya milliy agentligi va Sog'liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi ilmiy-amaliy tibbiyot markazlarida sinovlardan o'tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma'lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p> <p align="center">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 2650 barobari</p>

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 5300 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p>Oksimetalon, metandienon, degidroxlormetiltestosteronning sud-kimyo tezkor tekshiruv uslublari ishlab chiqish</p>	<p>Tadqiqotning shakli: Oksimetalon, metandienon, degidroxlormetiltestosteronning sud-kimyo tezkor tekshiruv uslublari ishlab chiqish bo'yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jismoniy kuch bag'ishlovchi moddalarni oksimetalon, metandienon, degidroxlormetiltestosteronni biologik suyuqliklar tarkibidan ajratib olinadi va tarkibidagi zaharli modda o'rganiladi; - mavjud uslublar takomillashtiriladi va yangi yuqori samaradorlikka ega bo'lgan texnologik usullar ishlab chiqiladi; - oksimetalon, metandienon, degidroxlormetiltestosteronni bemorlar qon va peshobi tarkibidan GSX, YuSSX apparatlarda tahlil qilinadi va miqdori aniqlanadi; - o'tkir zaharlanish holatlarida sud-kimyo ob'ektlari bo'lgan biologik suyuqliklardan ajratib olingan ajralmalarda soddalashtirilgan(mikroskopik) usullar yordamida zaharli modda mavjudligi aniqlanadi va ularga antidotlar tavsiya etiladi; - oksimetalon, metandienon, degidroxlormetiltestosteronni qon, peshob, so'lak, soch, tirnoqdan ajratib olish uslublarini ishlab chiqiladi tibbiyot xodimlariga laboratoriya reglamentlari taklif qilinadi; - oksimetalon, metandienon, degidroxlormetiltestosteronning sud-kimyo tezkor tekshiruv uslublari ishlab chiqiladi tibbiyot muassasalariga metodik yo'riqnomalar ishlab chiqiladi. <p>Natijalarni sinovdan o'tkazish: Tadqiqot natijalari Sog'liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi ilmiy-amaliy tibbiyot markazlarida sinovlardan o'tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma'lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p>
<p align="center">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 2250 barobari</p>		

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 4500 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p>Ozdiruvchi biofaol qo‘shimchalar tarkibidagi sibutramin, metformin, fentermin, mefenorekslarni aniqlash kimyo-toksikologik texnologiyasini ishlab chiqish</p>	<p>Tadqiqotning shakli: Ozdiruvchi biofaol qo‘shimchalar tarkibidagi sibutramin, metformin, fentermin, mefenorekslarni aniqlash kimyo-toksikologik texnologiyasini ishlab chiqish bo‘yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ozdiruvchi dori vositalari va biofaol qo‘shimchalar tarkibidagi kuchli ta’sir etuvchi moddalar sibutramin, metformin, fentermin, mefenorekslarni fizik-kimyoviy xossalarini o‘rganiladi; - biofaol qo‘shimchalar tarkibidagi ozdiruvchi moddalarning standart ishchi namunalarida GSX, YuSSX, GX/MS, UB-spektrofotometriya usullarida tahlil sharoitlari ishlab chiqiladi; - biofaol qo‘shimchalar tarkibidagi ozdiruvchi moddalarni biologik suyuqliklar (qon, peshob, so‘lak, oshkozon chayindisi), biologik ob’ektdan ajratib olish uslublari ishlab chiqiladi; - ozdiruvchi biofaol qo‘shimchalar tarkibidagi sibutramin, metformin, fentermin, mefenorekslarni aniqlashning kimyo-toksikologik tahlillari ishlab chiqiladi; - ishlab chiqilgan kimyo-toksikologik tahlil usullar natijalari qiyosiy o‘rganiladi, mo‘tadil tahlil sharoitlari tanlanadi. - ozdiruvchi biofaol qo‘shimchalar tarkibidagi sibutramin, metformin, fentermin, mefenorekslarni aniqlash kimyo-toksikologik texnologiyasini ishlab chiqiladi. <p>Natijalarni sinovdan o‘tkazish: Tadqiqot natijalari Sog‘liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi ilmiy-amaliy tibbiyot markazlarida sinovlardan o‘tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma’lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p> <p align="center">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 2250 barobari</p>

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 4500 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p align="center">Bolalarda differensiallashmagan biriktiruvchi to‘qima displaziyasini (BTD) tashsislash uchun innovasion texnologiyani ishlab chiqish</p>	<p>Tadqiqotning shakli: Bolalarda differensiallashmagan biriktiruvchi to‘qima displaziyasini (BTD) tashsislash uchun innovasion texnologiyani ishlab chiqish bo‘yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bolalarda differensiallashmagan biriktiruvchi to‘qima displaziyasini (BTD) tashsislash maqsadida to‘g‘ri davolash taktikasini tanlash uchun milliy davolash standartlari ishlab chiqiladi; - oilaviy poliklinikalar va bolalar uchun maxsus tibbiyot muassasalarida shifokorlar orasida differensiallashmagan BTDni aniqlovchi elektron dastur yordamida differensiallashmagan BTD fenotipik belgilari va dizembrionenez stigmalarini tashxislash asosida kasallik og‘irlik darajasi aniqlanadi; - differensiallashmagan BTD bilan xastalangan bolalarda umumiy klinik-laborator tahlillar hamda qo‘shimcha genetik tahlillar majmuini tanlab olish, surunkali xastaliklar mavjud bo‘lgan hollarda turli a‘zo va to‘qimalar patologiyasini aniqlash bo‘yicha tor mutaxassislar ko‘rigi va qo‘shimcha chuqur tekshiruvlar o‘tkazish algoritmi va davo hamda reabilitatsiya taktikasi ishlab chiqiladi va sog‘liqni saqlash amaliyotiga tadbiiq etiladi; - differensiallashmagan BTD bo‘lgan bolalarda klinik-laborator tahlil natijalari, kasallik og‘irlik darajasi, yondosh xastaliklar, bolalar nutritiv statusi hamda jismoniy faolligini inobatga olgan holda individual yondashuv taktikasini amalga oshirish imkoniyati yaratiladi; - olingan ma’lumotlar asosida Toshkent shahri bo‘yicha differensiallashmagan BTD bilan xastalangan bolalar uchun milliy ma’lumotlar bazasi yaratiladi. Natijada xastaliklar asoratlari va nogironlik oldi olinadi, ijtimoiy hayotga amaliy sog‘lom bo‘lib qaytishlari uchun profilaktik chora-tadbirpar rejasi ishlab chiqiladi; - differensiallashmagan BTD bo‘lgan bolalar uchun optimal davolash taktikasini tanlash, reabilitatsiya tadbirlarini qo‘llash natijasida ularning hayot sifati yaxshilanadi. <p>Natijalarni sinovdan o‘tkazish: Tadqiqot natijalari Sog‘liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi ilmiy-amaliy tibbiyot markazlarida sinovlardan o‘tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma’lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p> <p align="center">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 3000 barobari</p>

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 6000 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p>O‘zbek populyatsiyasida morbid semizlikka olib keluvchi genetik prediktorlar va metabolizimni o‘rganish asosida davolashning yangi algoritmlarini ishlab chiqish</p>	<p>Tadqiqotning shakli: O‘zbek populyatsiyasida morbid semizlikka olib keluvchi genetik prediktorlar va metabolizimni o‘rganish asosida davolashning yangi algoritmlarini ishlab chiqish bo‘yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bilvosita genetik prediktorlarga va metabolizmga asoslanib morbid semizligi bor bemorlarda metabolizm xolatini tashxislash protokoli ishlab chiqiladi; - genetik taxlillar natijasida ovqatlanishning bir turiga moyilligiga (balanslashtirilgan, yuqori uglevodli, past uglevodli) va tinch xolatdagi asosiy metabolomikasiga asoslanib diyetoterapiya va semizlikni xirurgik personalashtirilgan davo protokollari ishlab chiqiladi; - vaznni yo‘qotish va uni nazorat qilish uchun semizlikni genetik prediktorlarini o‘rganish natijasida individual nazorat dasturi yaratiladi; - morbid semizligi bo‘lgan bemorlarda bariatrik operatsiyadan keyin retro- va prospektiv kompleks taxlillarga asoslanib optimal operatsiya xajmini tanlash algoritmi ishlab chiqiladi; - morbid semizligi bo‘lgan bemorlarda ozish jarayoni bosqichlarini (vazn tashlash bosqichi, stabillashish bosqichi, intuitiv ovqatlanish bosqichi) va xamrox kasalliklarni (qandli diabet va yurak-qon tomir xastaligi) xisobga olgan xolda operatsiyadan keyingi diyetoterapiya protokollari ishlab chiqiladi va amaliyotga tadbiiq etiladi; - morbid semizligi bo‘lgan bemorlarga diyetoterapiya va xirurgik davo bo‘yicha amaliy qo‘llanma ishlab chiqiladi. <p>Natijalarni sinovdan o‘tkazish: Tadqiqot natijalari Sog‘liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi ilmiy-amaliy tibbiyot markazlarida sinovlardan o‘tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma’lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p> <p align="center">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 3000 barobari</p>

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 6000 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p>Buyrak, oshqozon osti bezi hamda bosh miyaning dinamik perfuziyasi va qon oqimini tekshirish uchun kompyuter va magnit-rezonans tomografiyasi protokollarini ishlab chiqish</p>	<p>Tadqiqotning shakli: Buyrak, oshqozon osti bezi hamda bosh miyaning dinamik perfuziyasi va qon oqimini tekshirish uchun kompyuter va magnit-rezonans tomografiyasi protokollarini ishlab chiqish bo'yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - buyrak va oshqozon osti bezi kasalliklari, bosh miya o'smalari multimodal nur tashhisoti usullari, shu jumladan low dose PCT rejimidagi KT peruziya va MR perfuziya usullari takomillashtiriladi; - qarindosh buyrak transplantatsiyasi uchun donor hamda retsipientlar buyraklarini nur tekshirish protokollari radiatsion ta'sirni kamaytirishga qaratilgan asnoda takomillashtiriladi; - oshqozon osti bezi kasalliklarida qon oqimining morfofunktsional buzilishlarini aniqlash uchun dinamik KT-perfuziyaning mezonlari o'rganilib, natijalarining aniqlik darajasi baholanadi; - ushbu tadqiqot usulini ko'proq tibbiy muassasalarda joriy etish maqsadida, oshqozon osti bezi hajmli perfuzion KT ko'rsatkichlarining sezgirlik va aniqlik darajasi bir nechta KT apparatlarida o'rganiladi; - oshqozon osti bezi va bosh miya o'smalarini nur tashhisotiga multimodal yondashuv algoritmi ishlab chiqiladi; - noinvaziv usulda o'sma angiogenezi markerini olish uchun, bosh miya o'smalari tashhishlash protokollari perfuzion KT tekshiruvini hisobga olgan holda ishlab chiqiladi; - buyrak, oshqozon osti bezi hamda bosh miyaning dinamik perfuziyasi va qon oqimini tekshirish uchun kompyuter va magnit-rezonans tomografiyasi protokollarini ishlab chiqiladi. <p>Natijalarni sinovdan o'tkazish: Tadqiqot natijalari Sog'liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi ilmiy-amaliy tibbiyot markazlarida sinovlardan o'tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma'lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p> <p align="center">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 3000 barobari</p>

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 6000 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p align="center">Surunkali rinosinusitlarni proliferativ turlarini etiopatogenetik mexanizmlarida molekular-genetik omillarning roli va klinik kechishini bashoratlash hamda davolash algoritmini ishlab chiqish</p>	<p>Tadqiqotning shakli: Surunkali rinosinusitlarni proliferativ turlarini etiopatogenetik mexanizmlarida molekular-genetik omillarning roli va klinik kechishini bashoratlash hamda davolash algoritmini ishlab chiqish bo'yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - surunkali rinosinusitlarni proliferativ turlarini etiopatogenetik mexanizmlarida molekular-genetik omillarning roli va klinik kechishini bashoratlash hamda davolash algoritmini ishlab chiqiladi; - surunkali rinosinusitlarni proliferativ turlarini samarali etiopatogenetik kompleks davo usuli ishlab chiqiladi; - ishlab chiqilgan tashxis va davolash algoritmi surunkali rinosinusitlarni proliferativ turlarini bashoratlash va samarali davo usulini to'g'ri tanlash imkonini berib, davo samarasini oshiradi; - kasallikni bashoratlash va to'g'ri, samarali davo qo'llash bemorlarni erta rehabilitatsiyasi va nogironlik hissasini kamayishini ta'minlaydi. <p>Natijalarni sinovdan o'tkazish: Tadqiqot natijalari Sog'liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi ilmiy-amaliy tibbiyot markazlarida sinovlardan o'tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma'lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p>
<p align="center">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 3000 barobari</p>		

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 6000 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p>Yuqori nafas yo‘llari virus-indutsirlangan kasalliklarini (residivlanuvchi hiqildoq papillomatozi) immunologik va molekular-genetik mexanizmlari asosida tashxislash, davolash va profilaktika hamda foniatriya yordamini yaratish</p>	<p>Tadqiqotning shakli: Yuqori nafas yo‘llari virus-indutsirlangan kasalliklarini (residivlanuvchi hiqildoq papillomatozi) immunologik va molekular-genetik mexanizmlari asosida tashxislash, davolash va profilaktika hamda foniatriya yordamini yaratish bo‘yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hiqildoq papillomatozi klinik kechishi va residivlanishini baholash algoritmini yaratish (sekvens, VPCh test); - og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavatining sitologik tadqiqotlarini o‘tkazish orqali odam papilloma virusi infeksiyasini tezkor tashxislash imkoniyatlarini baholash uchun dasturiy mahsulotni ishlab chiqish; - hiqildoq papillomatozli bolalarda klinik kechishiga qarab immunoreaktivlik xususiyatlarini (hujayraviy va gumoral omillar) va interferon holatini (IFN-alfa, IFN-gamma, IFN-alfa antikorlari) aniqlash sxemasini ishlab chiqish; - 3 rejimida MSKTni tekshirishning yangi usullarini va Pirogov-Valdeer halqasining holatini baholash orqali jarrohlik taktikasini ishlab chiqish; - ishlab chiqilgan tashxislash-davolash algoritmi ma’lumotli va patologik jarayonning klinik xususiyatlarini aniqlash va davolash taktikasini aniqlash uchun etarli bo‘ladi; - hiqildoq papillomatozli bolalarda klinik kechishiga qarab yangi davolash sxemalarini ishlab chiqish va qo‘llash; - yuqori nafas yo‘llari virus-indutsirlangan kasalliklarini (residivlanuvchi hiqildoq papillomatozi) immunologik va molekular-genetik mexanizmlari asosida tashxislash, davolash va profilaktika hamda foniatriya yordamini yaratiladi. <p>Natijalarni sinovdan o‘tkazish: Tadqiqot natijalari Sog‘liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi ilmiy-amaliy tibbiyot markazlarida sinovlardan o‘tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma’lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p>
<p align="center">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 3000 barobari</p>		

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 6000 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	Species Inuli, Species Origani, Glycyrrhiza glabra va Calendula officinalis o‘simliklari asosida yangi kombinirlangan dori vositasini yaratish	<p>Tadqiqotning shakli: Species Inuli, Species Origani, Glycyrrhiza glabra va Calendula officinalis o‘simliklari asosida yangi kombinirlangan dori vositasini yaratish bo‘yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dorivor xom ashyo tarkibidagi biologik faol moddalarining maksimal ajralib chiqishini ta'minlovchi optimal ekstraksiya sharoitlari tanlanadi hamda suyuq va quyuq ekstraktlar shaklida murakkab ekstrakt olish texnologiyasi ishlab chiqiladi; - ekstraktlar va yakuniy mahsulot asosiy biologik faol tarkibiy qismlarini zamonaviy fizik-kimyoviy (YuQX, UF, IK, gaz-suyuqlik, yuqori samarali suyuqlik xromatografiyasi) usullar yordamida aniqlanadi; - murakkab ekstraktlarning klinikoldi farmakologik tadqiqotlari o‘tkaziladi va o‘ziga xos farmakologik faolligi o‘rganiladi; - suyuq ekstrakt (substantsiya) va sirop (tayyor dori shakli) dori vositasi olinadi; - olib borilgan ilmiy tadqiqotlar asosida Species Inuli, species Origani, Glycyrrhiza glabra va Calendula officinalis o‘simliklari xom ashyosidan tibbiyot amaliyotida qo‘llaniladigan yangi dori vositasi yaratiladi; - o‘simliklar xom ashyolari va ular asosida yaratilgan yangi dori vositasining kerakli me'yoriy-texnik hujjatlar to‘plami tibbiyot amaliyotida qo‘llashga ruxsat olish uchun “Farmatsevtika mahsulotlari xavfsizligi markazi” davlat muassasasi (DM)ga topshiriladi. <p>Natijalarni sinovdan o‘tkazish: Tadqiqot natijalari Sog‘liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi ilmiy-amaliy tibbiyot markazlarida sinovlardan o‘tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma’lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p> <p style="text-align: center;">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 3000 barobari</p>

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 6000 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p>Yod tanqisligini bo'yicha xavf guruhlarda biologik monitoring qilish usulini ishlab chiqish hamda tashxislash va davolash algoritmlarini yangilash</p>	<p>Tadqiqotning shakli: Yod tanqisligini bo'yicha xavf guruhlarda biologik monitoring qilish usulini ishlab chiqish hamda tashxislash va davolash algoritmlarini yangilash bo'yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - xavf guruxlarda (maktab yoshidagi bolalar, o'smirlar va homilador ayollar) o'rtasida yod tanqisligi holatlarini yoduriya ko'rsatkichlarini aniqlab monitoringi olib boriladi; - sanitariya-epidemiologik osoyishtalik va jamoat salomatligi xizmatining zamonaviy yod aniqlovchi laboratoriya yordamida Respublika aholisi istemol qiladigan yodlangan tuz sifatini aniqlanadi; - ommaviy tuzni yodlash fonida yod defitsit kasalliklarning biologik monitoring mezonlari ishlab chiqiladi; - ishlab chiqilgan mezonlar asosida Oilaviy shifokorlarga ishlab chiqilgan protokollar va davolash algoritmlari yangilanadi. <p>Natijalarni sinovdan o'tkazish: Tadqiqot natijalari Sog'liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi ilmiy-amaliy tibbiyot markazlarida sinovlardan o'tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma'lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p> <p align="center">Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 3000 barobari</p>

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 6000 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart

Bajarilishi ikki yilga mo'ljallangan amaliy loyihalar mavzusi

“Tibbiyot fanlari” yo‘nalishi

№	Amaliy loyiha mavzusi	Loyiha bajarilishidan kutilayotgan natija
	<p>Standart transtorakal exokardiografiya va sun'iy intellekt yordamida yurak-qon tomir kasalliklarida miokard infarkti mavjud bemorlarda kardioskleroz darajasini tashxislash texnologiyasini ishlab chiqish</p>	<p>Tadqiqotning shakli: Surunkali rinosinusitlarni proliferativ turlarini etiopatogenetik mexanizmlarida molekular-genetik omillarning roli va klinik kechishini bashoratlash hamda davolash algoritmini ishlab chiqish bo'yicha amaliy loyiha bajariladi.</p> <p>Ilmiy-tadqiqot natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - standart transtorakal exokardiografiya (TTE) asosida miokard infarkti mavjud bemorlarda kardioskleroz darajasini tashxis qo'yish imkoniyati ishlab chiqiladi. - yurak-qon tomir kasalliklarni samarali tashxislashda TTE video tasvirlari asosida o'tkir Q tishli va Q tishsiz miokard infarksti bor bemorlarga chap qorincha miokardining kardioskleroz darajasini sun'iy intellekt yordamida baholashning kompyuter dasturi ishlab chiqiladi. - ushbu dasturni ishlab chiqish jarayonida maxsus sun'iy intellekt algoritmlari ishlab chiqiladi. Shuningdek' o'tkir Q tishli va Q tishsiz miokard infarkti bor bemorlarning chap qorincha miokardining kardioskleroz darajasini TTE video tasvirlari va gadoliniiy kontrastli MRT tasvirlaridan iborat bo'lgan ma'lumotlar bazasi shakllaniladi va quriladi. Ishlab chiqilgan sun'iy intellekt algoritmi asosida qurilgan neyron tarmog'ida shakllantirilgan ma'lumotlar to'plami o'qitiladi. - ilmiy tadqiqot ishi yakunida ishlab chiqilishi rejalashtirilayotgan dasturiy mahsulot Windows operatsion tizimi uchun mo'ljallanadi. Ushbu dastur TTE video tasvirlari asosida chap qorincha miokard kardiosklerozining darajasini baholash imkonini ta'minlaydi. Baholash natijasining aniqligi gadoliniiy kontrastli MRT tekshiruvi asosidagi baholash aniqligiga yaqin bo'ladi. - ikki o'lchamli TTE video tasvirlaridan olingan yurakning apikal to'rt kamerali kesimi (apical 4 chamber view - A4C), apikal ikki kamerali kesimi (apical 2 chamber view - A4C) videotasvirlari asosida chap qorincha miokard kardioskleroz darajasi baholanadi va uning baholash aniqligi gadoliniiy kontrastli MRT tekshiruvi asosida baholangan miokard kardioskleroz darajasiga yaqin bo'ladi. - standart transtorakal exokardiografiya va sun'iy intellekt yordamida yurak-qon tomir kasalliklarida miokard infarkti mavjud bemorlarda kardioskleroz darajasini tashxislash orqali optimal davo terapiyasi ishlab chiqiladi. <p>Natijalarni sinovdan o'tkazish: Tadqiqot natijalari Sog'liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi ilmiy-amaliy tibbiyot markazlarida sinovlardan o'tkaziladi.</p> <p>Ilmiy natijalarni chop etish: Tadqiqot natijalariga intellektual mulk obyektlari uchun tegishli hujjatlar olinadi. Nufuzli ilmiy jurnallarda va Web of Science hamda Scopus ma'lumotlar bazasida indeksatsiyalangan jurnallarda ilmiy maqolalar chop etiladi.</p>
Jami yillik: bazaviy hisoblash miqdorining 3000 barobari		

*Amaliy loyihaning umumiy moliyalashtirish hajmi bazaviy hisoblash miqdorining 6000 barobaridan oshmasligi va bajarish muddati ikki yilga mo'ljallangan bo'lishi shart